

Briselē, 14.12.2015.
COM(2015) 646 final

2015/0296 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko attiecībā uz minimālās pamatlikmes ievērošanas pienākuma ilgumu groza
Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar 97. pantu Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ no 2011. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim pamatlíkme nevar būt mazāka par 15 %.

Šā noteikuma pamatā ir Eiropas Kopienas dibināšanas līguma ("EK līguma") 93. pants. No 2009. gada 1. decembra EK līguma 93. pants aizstāts ar Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 113. pantu. Atbilstīgi LESD 113. pantam Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus par tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem tiktāl, ciktāl tāda saskaņošana ir vajadzīga, lai nodrošinātu iekšējā tirgus izveidi un darbību un novērstu konkurences izkropļojumus.

Lai 1993. gada 1. janvārī izveidotu iekšējo tirgu, Komisija nāca klajā ar priekšlikumiem nodokļu saskaņošanas galīgās sistēmas izveidei.

Tomēr, kad kļuva skaidrs, ka pirms 1993. gada 1. janvāra nebūs iespējams pieņemt Komisijas priekšlikumus, Padome nolēma izveidot pārejas sistēmu. Attiecībā uz PVN likmēm Padome pieņēma Direktīvu 92/77/EEK².

Ar minēto direktīvu ieviesa minimālo likmju sistēmu. Tajā bija paredzēts, ka no 1993. gada 1. janvāra līdz 1996. gada 31. decembrim pamatlíkmi visās dalībvalstīs nedrīkst noteikt mazāku par 15 %. Šis noteikums ir pagarināts piecreiz, un to piemēro līdz 2015. gada 31. decembrim.

Ar PVN direktīvas jaunākajiem grozījumiem³ īstenota nodokļa uzlikšana galamērķa vietā, lai ierobežotu iespējas pārrobežu darījumos izmantot zemākas PVN likmes, jo šāda rīcība var izraisīt konkurences izkropļojumus. Tomēr netiešo nodokļu jomā — gan akcīzes nodokļiem, gan PVN, — ierastā prakse ir noteikt minimālās likmes, sevišķi ņemot vērā to, ka pārrobežu tirdzniecībai un tālpārdošanai zem konkrētās robežvērtības PVN joprojām tiek piemērots nevis galamērķa vietā, bet izcelsmes vietā. Tādējādi visās dalībvalstīs piemērotā minimālā pamatlíkme, kā tas ir pašlaik, ir lietderīgs drošības pasākums, lai nodrošinātu iekšējā tirgus sekmīgu darbību.

Tā kā visās dalībvalstīs pašlaik iekasētā pamatlíkme pārsniedz 15 %, pašreizējais regulējums par minimālo 15 % pamatlíkmi dalībvalstīm nodrošina arī iespējas manevrēt un veikt reformas, kas vērstas uz PVN pamatlíkmes samazināšanu, paplašinot PVN bāzi un ierobežojot samazinātu likmju izmantošanu.

Komisija 2011. gada 6. decembrī pieņēma paziņojumu par PVN nākotni⁴, kurā ierosināts atteikties no izcelsmes vietas principa un aprakstītas vairākas iespējas, kā panākt nodokļa uzlikšanu galamērķa vietā. Komisija 2016. gadā publicēs rīcības plānu vienkāršai, efektīvai un pret krāpšanu aizsargātai pievienotās vērtības nodokļa galīgai sistēmai, kas pielāgota vienotajam tirgum. Ņemot vērā panākumus, kas gūti kopš 2011. gada paziņojuma, rīcības plānā noteiks virzienus turpmākajam darbam. Tajā jo īpaši tiks izklāstīti tādi galvenie elementi attiecībā uz PVN galīgo režīmu, kas attiecas uz ES iekšējo tirdzniecību, kurus vēlas

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² OV L 316, 31.10.1992., 1. lpp.

³ Padomes 2008. gada 12. februāra Direktīva 2008/8/EK, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas vietu (OV L 44, 20.2.2008., 11. lpp.).

⁴ COM(2011) 851.

ierosināt Komisija, un plānotās reformas, lai spēkā esošos noteikumus par PVN likmēm pielāgotu galīgajam režīmam, ko raksturo galamērķa princips. Šajā pārskatā par noteikumiem par PVN likmēm tiks aplūkoti divi galvenie jautājumi: vai dalībvalstīm varētu sniegt lielāku autonomiju likmju noteikšanā ("lielāks elastīgums"), un kā rīkoties jautājumā par pagaidu atkāpēm, ar kurām piešķir atbrīvojumus, nulles likmes un īpaši samazinātas likmes, kas būtu jāpārskata pēc PVN galīgā režīma ieviešanas.

Šajos apstākļos un līdz lēmumu pieņemšanai par galīgā režīma galīgajām aprisēm, šķiet, ir lietderīgi saglabāt minimālo 15 % PVN pamatlikmi un ierosināt [par diviem gadiem līdz 2017. gada 31. decembrim] pagarināt pašreizējo regulējumu. Minētais termiņš sniedz vajadzīgo juridisko noteiktību ieinteresētajām personām, un tam vajadzētu nodrošināt plašāku diskusiju par PVN likmēm saistībā ar gaidāmo rīcības plānu attiecībā uz PVN.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikums attiecas uz spēkā esošā noteikuma (PVN direktīvas 97. panta) pagarināšanu un tādējādi ir saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Neattiecas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ar šo direktīvu tiek grozīta PVN direktīva. Tās juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 113. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvai kompetencei)**

Subsidiaritātes principu piemēro, ciktāl priekšlikums nav Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt priekšlikuma mērķus šādu iemeslu dēļ.

Eiropas Savienība ar PVN direktīvu jau ir paredzējusi saskaņotus noteikumus par PVN likmju piemērošanu. Šos noteikumus var grozīt vai pagarināt tikai ar Eiropas Savienības tiesību aktu, un dalībvalstu tiesību aktos nav pieļaujamas novirzes no saskaņotajiem noteikumiem.

Tādējādi tikai ar Eiropas Savienības rīcību var sasniegt šā priekšlikuma mērķus un nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret pilsoņiem Eiropas Savienībā. Tāpēc šis priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu šādu iemeslu dēļ.

Ar šo priekšlikumu tiek saglabāta pašreizējā situācija, kurā dalībvalstis piemēro minimālo 15 % PVN pamatlikmi.

Tā kā ar priekšlikumu vien pagarina laikposmu, kurā piemēro spēkā esošo noteikumu, pasākums ir proporcionāls izvirzītajam mērķim. Priekšlikums neietver finansiālas izmaksas Eiropas Savienībai, un jauns finansiāls slogs uzņēmumiem vai patērētājiem netiek uzlikts.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments ir direktīva. Citi līdzekļi nebūtu piemēroti, jo ar šo priekšlikumu groza tādus noteikumus par PVN likmēm, kuri jau ir iekļauti direktīvā.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Pašreizējā minimālā PVN pamatlikme ir pagarināta piecreiz. Ar sesto pagarinājumu tiek saglabāta pašreizējā apmierinošā situācija un ieinteresētajām personām nodrošināta juridiskā noteiktība, vienlaikus ļaujot PVN galīgajam režīmam, kas attiecas uz ES iekšējo tirdzniecību, stāties spēkā, pamatojoties uz pārskatīto noteikumu kopumu par PVN pamatlikmēm un samazinātām likmēm.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Ņemot vērā to, ka attiecīgais priekšlikums vien pagarina pašreizējo situāciju uz ierobežotu laiku, ka Komisijai nav paziņotas konkrētas sūdzības vai pieprasījumi attiecībā uz noteikumiem par PVN pamatlikmes piemērošanu un plašāks likmju sistēmas novērtējums ir paredzēts saistībā ar rīcības plānu attiecībā uz PVN, pašreiz apspriešanās ar ieinteresētajām personām nebija vajadzīga.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Tā kā Komisijai nav paziņotas konkrētas sūdzības vai pieprasījumi attiecībā uz noteikumiem par PVN pamatlikmes piemērošanu, ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana nebija vajadzīga.

- **Ietekmes novērtējums**

Attiecīgā pasākuma mērķis ir vien pagarināt pagaidu noteikuma termiņu, kurā piemērojama pašreizējā minimālā PVN pamatlikme. Ar šādu pagarinājumu vien saglabā pašreizējo situāciju attiecībā uz PVN pamatlikmi.

Jebkurā gadījumā nav paredzams, ka ierosinātais pasākums radīs ekonomisko, sociālo vai reģionālo ietekmi vai ietekmi uz vidi, jo izmaiņas salīdzinājumā ar pašreizējo stāvokli nav vajadzīgas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikums nav saistīts ar *REFIT* un neietver regulatīvo slogu.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. **IETEKME UZ BUDŽETU**

Priekšlikums neietekmē Eiropas Savienības budžetu.

5. **CITI ELEMENTI**

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Ņemot vērā to, ka Komisija 2016. gadā pārskatīs visus noteikumus par PVN likmēm, nav nepieciešams īpaši novērtēt minimālās pamatlikmes pagarinājumu.

- **Skaidrojoši dokumenti (direktīvām)**

Pašlaik visas dalībvalstis ievēro minimālo 15 % PVN likmi. Nav nepieciešams iesniegt skaidrojošus dokumentus par transponēšanu.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīkāks skaidrojums**

1. pants

Direktīvas 1. pantā ir ierosināts no 2016. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim pagarināt dalībvalstīs noteikto pašreizējās minimālās 15 % PVN pamatlikmes termiņu.

2. pants

2. pantā paredzēta šīs direktīvas transponēšana.

3. pants

3. pantā paredzēta šīs direktīvas stāšanās spēkā.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko attiecībā uz minimālās pamatlikmes ievērošanas pienākuma ilgumu groza
Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu⁵,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁶,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK⁷ 97. pantu no 2011. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim pamatlikme nevar būt mazāka par 15 %.
- (2) Dalībvalstīs pašlaik spēkā esošā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) pamatlikme līdz ar pārejas sistēmas mehānismu ir nodrošinājusi to, ka šī sistēma ir darbojusies pieņemami. Ar tādiem jaunajiem noteikumiem par pakalpojumu sniegšanas vietu, kuri dod priekšroku nodokļa uzlikšanai patēriņa vietā, ir vēl vairāk ierobežotas iespējas savā labā izmantot PVN likmju atšķirības, mainot atrašanās vietu, un samazināti iespējamie konkurences izkropļojumi.
- (3) Lai novērstu to, ka pieaugoša atšķirība starp PVN pamatlikmēm, ko piemēro dalībvalstīs, izjauc strukturālo līdzsvaru Savienībā un rada konkurences izkropļojumus atsevišķās darbības nozarēs, ierastā prakse netiešo nodokļu jomā ir noteikt minimālās likmes. Tas joprojām ir nepieciešams saistībā ar PVN.
- (4) Līdz stājas spēkā galīgais regulējums par PVN galīgo režīmu, kas attiecas uz Savienības iekšējo tirdzniecību, būtu priekšlaicīgi noteikt pastāvīgās pamatlikmes līmeni vai apsvērt minimālās likmes līmeņa maiņu.
- (5) Tāpēc ir lietderīgi saglabāt pašreizējo minimālo 15 % pamatlikmi papildu laikposmā, kas ir pietiekami ilgs, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un ļautu veikt turpmāku pārskatīšanu.
- (6) Tas neliedz turpmāk pārskatīt PVN tiesību aktus pirms 2017. gada 31. decembra, lai ņemtu vērā galīgo regulējumu par PVN galīgo režīmu, kas attiecas uz Savienības iekšējo tirdzniecību.

⁵ OV C , , lpp.

⁶ OV C , , lpp.

⁷ Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

(7) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Direktīva 2006/112/EK,
IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2006/112/EK 97. pantu aizstāj ar šādu:

“97. pants

No 2016. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim pamatlikme nevar būt mazāka par 15 %.”

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2016. gada 1. janvārim izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos savu tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*